VALTTI-toiminnalla lisää liikuntaa erityistä tukea tarvitsevan lapsen ja nuoren arkeen

20.6.2019

Suomen vammaisurheilu – ja liikunta VAU ry pilotoi vuonna 2016 toimintamallia, jossa erityistä tukea tarvitsevalle lapselle tai nuorelle (6-23v.) etsittiin hlökohtaista liikuntaharrastukseen saattajaa eli VALTTIa. Pilotin kokemukset olivat rohkaisevia. Yli puolet osallistuneista lapsista löysi itselleen harrastuksen ja liikunnan määrä lisääntyi.

Valtti-pilotti oli osa EU-rahoitteista SEDY-hanketta. Vuodesta 2017 eteenpäin Valtti-ohjelma on toiminut omillaan, opetus- ja kulttuuriministeriön tuella.
Suomalaisten liikuntasuositusten mukaan (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2016) alle kouluikäisen lapsen tulisi liikkua päivittäin vähintään kolme tuntia ja kouluikäisten kohdalla suositus on vähintään kaksi tuntia päivässä. Erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten kohdalla tämä toteutuu harvoin. Mahdollisina syinä tähän on mm. harrastuspaikkojen ja -kavereiden sekä tiedon ja tuen puute.

VALTTI-toiminta mahdollistaa siis lapselle ja nuorelle osallistumisen harrastamiseen tasa-arvoisemmin. VALTIT ovat liikunta-, sosiaali – ja terveysalan opiskelijoita tai vapaaehtoisia. He toimivat ohjattavansa liikuntakaverina ja kannustajana noin neljän liikuntakokeilu ajan. Lapsi / nuori voi esittää oman toiveensa lajista, jota hän haluaa kokeilla VALTIN kanssa. Toiminnan mahdollistamiseksi tärkeässä roolissa ovat mm. kaupungin liikuntatoimi, paikalliset urheiluseurat ja eri yhdistykset.

SeAMKin fysioterapian tutkinto-ohjelmassa yhteistyötä VAU:n VALTTI-toiminnan kanssa on tehty vuodesta 2017 lähtien. Toisen vuoden fysioterapiaopiskelijat osallistuvat vuosittain Valtti-toimintaan ja saavat opintopisteiden lisäksi arvokasta käytännön kokemusta erityistä tukea tarvitsevien lasten ja perheiden kanssa työskentelystä. Opinnot sijoittuvat soveltavan liikunnan opintoihin. Opiskelijoiden keskuudesta valitaan kaksi VALTTI-koordinaattoria, jotka toimivat vastuuhenkilöinä yhdessä VAU:n ja Seinäjoen liikuntatoimen erityisliikunnan kanssa

Lasten ja perheiden on mahdollista hakea toimintaan mukaan aina keväisin. Osallistujat valitaan kesäkuun aikana. Syksyn alussa Seinäjoella järjestetään kiinnostuneille VAU:n, SeAMKin ja Seinäjoen liikuntatoimen kanssa ns. KICK OFF-tapahtuma, jossa lapset ja perheet pääsevät tutustumaan toimintaan sekä tapaamaan tulevia VALTTI-kavereitaan. Tämän jälkeen opiskelijat lähtevät pareittain kokeilemaan lapsen/nuoren kanssa hänen toivomiaan lajeja ja tavoitteena on löytää pysyvä, mieluinen harrastus.

VALTTI-toiminta on koettu SeAMKissa erittäin hedelmälliseksi ja kokemuksia antavaksi yhteistyöksi ja tarkoituksena on jatkaa toimintaa sekä yhteistyötä VAU:n kanssa vuosittain.Toiminta myös tukee osaltaan hyvin opiskelijoiden ammatillista kasvua.

Suomen Vammaisurheilu- ja liikunta VAU ry on julkaissut keväällä 2018 ohjekirjan Valttitoiminnalle.

Ohjekirjalla pyritään yhtenäistämään toimintaa Suomessa. Ohjekirja löytyy osoitteesta https://www.vammaisurheilu.fi/images/tiedostot/valtti-ohjelma_2018.pdf**Pirkko Mäntykivi**
Fysioterapian lehtori
SeAMK